

Bay Ziyad T. Ebüzziya

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşiv
No ZE.2244

Tasvir Gazetesi Sahip ve Neşriyat Md.

Handwritten notes:
No 2
Kütüphane
18040
Tasvir
Erişirgi

Istanbul

Os. Pas. 18040 Tb. Lvz.

G. Erişirgi

Istanbul

23/Haziran/946

Hadımköy

Bay Ziyad T. Ebüzziya

"Tasvir gazetesi Sahip ve Neşriyat Müdürü "

İstanbul

Aziz Üstadım,

Sizi şahsen tanımıyorum. Fakat duygu , düşünce ve iradelerine hayran olduğum seçkin kıymetler safında fikir hareketleriniz gönlümün tükenmez ilhamları ile yaşıyor. Mektubumu önemli bir dilekle tamamlamak cesaretini duyuyorum.

I- Anadolu zevkine ve halk varlıklarına kıymet vererek hayat ve tabiat karşısındaki duyuların bize sağladığı gerçek bir san'at telekkisi ile size küçük hikâyeler göndermek ve gazetenizde bir yazar olarak ödevlenmek istiyorum. Bu arzumun hayati bir ihtiyaç sonucu olarak 10 yıla varan çalışmalarımın ilk sesi olduğunu ;

a) şimdilik : Kuvayı Milliye Hikâyeleri başlığı altında yayınlanmasını tasarladığım parçaların "Cephe gerisi," "Cephe içi," "Kahramanlar konuşuyor," bölümlerile üç kitap olarak yazılmış olup parasızlık yüzünden neşretmek veya ettirmek imkânlarına eremediğimi ;

b) Bu gün yokluk içinde benden yardım uman aileme - ne çare ki asker olarak 28 aydır kışla hayatındayım - faydalı olabilmek için aziz yurdumuzun kuruluşunda kurulan Kahramanlar Karargâhını gezerek bin bir emekle yazdığım bu yazıların gazetenizde tefrika suretile neşrine delâlet buyrulmasını ;

c) Birinci kitaba ait Anadolu halkının Kuvayı Milliyede cephe gerisi hayatını belirten memleketçi bir zevkle işlenmiş bir kaç hikâyemi mutaleenize sunulduğunu , arzuma medar olacak direktif ve muavenet kararınızın iş'arını diler ellerinizden öperim.

Selâm ve saygılarımla .

As.Pos.18070 Tb.Lvz.

Galip Erişirgil

G. Erişirgil

Not : Hikâyelerindeki Halk Hâkimeleleri Neşrine Delâlet buyrulduğu tabiiinde karşılığı tarafımdan yazılacaktır. tasvir'in Edebi Hikâleleri olmak şerefi ni Kazanır sa ARASIZ OLARAK Bir Paragrafın Dahilinde SANAYİM.

Ay ağıllanıp kırıgılar düşmeye başladımı ağaçlar yapraklarını çirpar kuzey yellerile eteklerine sergen ederdi. İbubuklar görünmez olur ,Bardakçıl kuşları kavak pamuklarından ördüğü keselerine girer,sarı göğüslü Çekçekiler de su arklarının kenarlarında cıkır,cıkır ötüşürlerdi.

Sabahın erken saatlerinde asmalardan cüm-bül toplayan çocuklar bağlara uğrar ,gazel sü-püren kadınlara sataşır,lâstik taşlarla serçeleri tedirgin eder,bekçilere yalvara yakara ceviz başaklama iznini koparırlardı.

Son güz aylarında sokak aralarında üllük,sübe deye taş oynayanlar,hont vurarak "naldırnaç,kıldırğış,kırkuç" deye yüze kadar sayı sayan mahalle uşaklarına raslanırdı.

Bu aylarda bakkallar uçurtmalık kâğıtlarını kıymetlendirir kuruşa satılan kinnapların turası iki üç mislini bulurdu. kapudan çerçiyi geçirmez olurduk.folluklardan gönüllü gönülsüz edindiğimiz yumurtaları ya bir çig-nem kenger sakızına ,yahutta önlüklerimizin ceblerinde kıştırı kıştırı yediğimiz leblebi şekerlerle değışirdik.

Neyle vakit geçirilirdi,günler uzun bir yıldı,evlerde evcik,gelin mala oynamak biçilmiş arpatarlalıklarında uçurtma yarıştırmak adeti mizdi. bir mahalleden o birine gidenler,taş dövüşü yapanlar,sapan örenler esir almaca ve sin sin oynayalır bile vardı.

Boyları uzayanlar dipsiz göle giderler bataklık kamışlarından ördükleri sepetleriyle balık tutarak mahalle fırınlarında tava pışirt tirmek sırasını gözlerlerdi.

Kuvayı Milliye Hikâyeleri

Ortalık yağmurlanıp çamurlandı mı ocak başlarında mısır hedikleri kaynatan ebelerimizin ağzına bakardık. Şimdi yalan olan o dün yamızın masalları ne tatlı idi.

El el epelek, elden çıkan topalak diye bizi avutanların arasından yenile syrilmişim anam ıstar iplerinin artıkları ile halı bir çanta dokumuş, en iyi meşinlerle saraçlatmıştı.

Akşamları evimize oturmaçı gelenlerin yanlarında bile yerim belli olmuştu. misafirler için donatılan yemiş sofralarından sekerlenmiş köftürlerin en güzeli bana ikram ediliyordu.

Halam renkli oya ipliklerinden bir para kesesi örmüş içerisine yirmilik bir altın bile sıkıştırmıştı.

Üstelik caketimin kuşağından mavi boncukların sökülüşüne seviniyordum. defter, kalem sahibi oluşumdan da memnundum. Benim olan bu şeylere evin horanından hiç kimse dokunmuyordu.

Her akşam lamba kürsüsünün üzerinde dilimi dudaklarımın arasında oynatı oynatı çizgi çizer, resim yapardım.

Kâğıt karalamanın da doyumuna yeter olmayan bir yönü vardı. Bu türlü oyalanma beni saatlerce diz üstü oturtuyor, ayaklarımı uyuştura uyuştura günüm geçiyordu.

Akşamları lambasının ışığında el işlerini göremiyen bacılarım "küçük kâtipten bize yer yokki)deye bir birlerine şikâyet ederlerdi

Bir bakımdan yazıp çizmek önceleri eziyet gibi geliyordu. hele evde kapalı durmak ne sıkıntılı şeydi.

Penceremin camlarından mahallelim oyun uşaklarını gördüm mü: dünya varmış derdim+ ille o sevgili dostlarımın arasındaki yerimi hoşlanıyordum. Onların ikide bir sokak kapu muzun zilini şingir, şingir öttürerek:

Kuvayi Milliye Hikâyeleri

- Haydi, Ehmeet..

deye beni oyuna çağırmaları ne keyfli idi. Bir fırsatını bulup aralarına karıştım mı dünyalar benim olurdu. oyun çocuğu olmak & daha iyi geliyordu. evde kaldımın yeni yeni işler çıkartıyorlardı. Büyük annemin yumuşu hiç tükenmiyordu. onun kiremidini mangalın demir izgaralarında kızdırmak elimi, kolumu yaka yaka paçavralarına sarıp kuşağının ara sına sıkıştırmak ne zor şeydi.

Eskisi gibi çarşıya paara da gidemiyordum. vaktile ortası yırtmaçlı heybeyi boynuma geçirerek uslu, uslu babamın peşi sıra alış veriş ettiği yerlere giderdim. şimdi yarım ayda bir çarşı yüzünü görüyor, hemde berber dükânında saçlarımı kestirmek için keşik gözleyordum.

İçe sine oyuncaklırım bile yoktu, haftanın dinlenme günlerinde erkenden uyandırılıyordum kuşluk güneşinde terleyinceye kadar çiçeklik ve toprak işlerinde çalışır dengine düşür dümmü sokağa kaçırdım. üzerindeki baskı bir değildi ki, evimizin horanından birisinin yüzü ekşidimi ödüm kopardı. en çok ebeme ısınmışım. o, suyuma göreydi. urbalarımın söküğünü, dikdiğini ona yaptırırdım. bütün geceleri onun uzun çenesinden yansıyan göl gelerde siner çok kerre başımı dizlerine koyarak masallarını dinleye, dinleye uyurdum.

Küçük değirmi yüzünün altında gittikçe ufalan bir vücüdü vardı. kırçıl saçlarını uzun, uzun örer beliklerini arkasından kuşağına kadar sarkıtırdı. Bir gece ocak başı oturmalarında onun yüzünü öyle değişmiş gördüm ki hemen halini sormak için boynuna sarıldım.

-Hayırdır ebe, yüzün baa çok sararmış göründü ne oldun?

Kuvayi Milliye Hikâyeleri

O, yutkunarak cevap verdi.

- İşte..oğlum,geliyor.

şaşalayışımı yarıda koyarak kalktı pencerenin inik perdelerini kaldırarak beni yanına çağırdı. sokak karanlıktı,iki geçeli mahalle evlerinin kiremitleri üzerinden azdan aza ayın ışığı parlıyor caddeden gelip geçenlerin kim olduğu seçilemiyordu. dışarıdan tranpet sesleri çoğalan bir uğultu ile duyuluyordu. Bir aralık ayak sesleri camları zingirdetiyor kürem,kürem askerlerin geçtiği farkediliyordu. ebem dürtüne,dürtüne kapuya doğru"gel yavrum"deye elimden tutarak yürüdü sokağa çıktık,pencerelerden sızan ışıklarla yol aydınliyordu.

Herkes kapuya ,peceye çıkmış mayıl mayıl bakışıyor,ağlaşıyorlardı. ebem ellerini bir müddet gök yüzüne açtı ve sonra küçük yüzüne avuçlarını sürerek anlatmaya başladı:

- Bunlar Kuvayi milliyecilerdir , gavgaya gidiyorlar ,93 harbine de deden böyle yayan yapıldak gitmişti.....

Sustu ve küme küme geçen insanların sonu gelinceye kadar sokak kapusunun eşiğinde bir heykel gibi dikili kaldı.n

Geçtiler,geçtiler gidelrein arkasına duru sular lamba ışıklarında serpildi,ayna şavkları tutuldu,ve sonra ebemle odamıza dön-
düke

İhtiyar dostum bir şeyler mırıldanıyordu yüreğim tutulmuş bir kuş yüreği gibi çarpıyor-
du.

- Ebe ...

deye seslendim ,ne söyleyorsun banada de..

- Dua ediyorum...

- Kime?

21

Kuvayi Milliye Hikâyeleri

- Giden Anadolu kuzularına

Beti benzi suvak toprağı gibi bembeyaz
geçmişti.sedirin halı yastığında kimildamadan
siyim,siyim ağılayan anam yanık sesile:

"Ey gaziler yol göründü,
Yine Hudut boyuna..

diyor göz yaşlarını yumuk ellerile eze eze
siliyordu.

937.Kırşehir

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ZE.2244

A N A M I N G E L İ N İ

Hayat kapusunun kurazası zincelenđi.
hizmetçi kız koşarak ince ve zayıf sesile:

- Kim,oo..

diye sürgüyü sonrada kurazayı şingıra-
dan boşandırdı. kıyaladiyin açılan kapudan
anam içeri girdi. yüzünde her zamanki haline
benzemeyen izler ağarmış saçları gibi belli
oluyordu. güne yamaç kış odasının divarı
dibinde bacımın eskiden berkiden dikip ya-
kıştırdığı torba elindeydi. konuşmuyordu.
fakat onu gören yüreğinin dertli olduğunu
tezcecik anlıyordu .

Evin gelin olamaz kızı gibi idim kimse
üzerime toz kondurmak istemiyor göbülleri-çocuk
bile " emmi istecik.ayva.. çentene koy" diye
söylenere tosul tosul yanımasokuluyorlardı.
yanıklarını örseletmekten korkuyorlardı.
başka vakitlerde böyle yanıma yaklaştıllarmı
"anaaa..emmime bak." dedirtinceye kadar sevi-
şir taranmış saçlarını didikler dudaklarını
büzdüre büzdüre ağlatırdım.

Önce zorlarına giden bu hareketlerim
sonradan hoşlarına gelirdi. ama bu gün elim-
kolum kalkmıyordu. onları avutmak için yeşer-

Kuvayi Milliye Hikâyeleri

miş söğüt dallarından düdüklük kavlatmaya vaktim yoktu. aralarında tepeye dikilmiş gün gibi idim.

Anam bu vaziyetimi bildiği için acılarını içine atıyor bulunduğum yere doğru başı ile ısmarış bile yapmadan yaklaşıyordu.

Bir iki adım kala boynuma sarılacakmış gibi kollarını açtı ve sessizliğini bozmadan elindeki torbain kuşaklarını omuzlarından aşırarak kürek kemiklerim arasına yenlice bir yük sardı. uzun gelen kuşağın bir ucunu sarkmasın diye koltuğumun altında ilikmek yaptıktan onra :

"Babayın emaneti" sana kismet oldu," diye acı acı gülümsedi soluğunu derin derin çiftleştireyerek beni bir defa daha kokladı. yanımızdakiler pel pel bakışıyor dua edeceklermiş gibi ikide bir ellerini kaldıırarak gözlerinin yaşlarını siliyorlardı.

Aklı yetenlerin yüreği köz gibi geçiyordu. göbülâerde neye uğradıklarını kestiremedikleri için ayağamın altında dolaşıyor kimisi kışlık asker ~~pantalo~~ urbama tutunmuş " ciici... " diye seviniyorlardı.

Bir aralık anam odasına gitti. bir elinde uzunca sırma püsküllü bir kılıçla atik tetik karşımıza dikildi.

Hareketlerinde bir coşkunluk beliriyordu sağ elile canevinin üstünde tuttuğu kılıcı talimli bir asker gibi birden sıyırdı. yazılı tarafını alnına götürerek öptü.. gönlü berelenmişti. koynundan babamın resmini de çıkardı ve:

- öc gününe eriştin yavrum göksünü gürlede gürlede askerliğini yap allahını ve kendini unutma kılıcını yine saklayacağım. sen gelinceye kadar ona gelinim diye bakacağım. haydı düş gidelim dediklerimi yaparsan südümü helâl ederim dedi .

Kuvayı Milliye Hikâyeleri

ayaklarımın kimildama ile göbülleri bağırışmaya başladılar. hayadın sokağa çıkan kapusuna kadar arkamdan koşuştular anamda beni kavim akrabanın ellerini öptürmeye götürdü. sokağa geriye bakmadan çıktım. arkamdan tutulan aynalar güneşten gelep gelep ışıklar sağarak üzerime serpiyordu. gönlüme yenile bir garipseme çökmüştü. asker olduğumu düşünüyör babamı hatırlayordum sokağın iki geçeli kerpiç divarları üstünden sarkan dalların yeşilliklerine bakarak geçiyordum.

Bu yollarda iğde çiçeklerinin burcu burcu kokularını bağırlarına sindirenler gibi dalgındım. dedemgile nasıl girdiğimin farkında değildim. anamın höyküre höyküre ağlayışı zehnimı topladı ve ihtiyar kahramanın sesini duymaya başladım.

O, beyaz sakalını titrete titrete başını kadınlara çevirerek şöyle anlattı.

"Kuvayı Milliyeeye gönüllü girdim. yürekte deper oldumu ölüm viz geliyor kötü düşman engürüye doğru gelsinde koca asker sakalım ağardı diye borkünün duldasında otursun öyle mi? hey gidi günler hey...

Neyse yayan yapıldak bir solukta kavga yerine ulaştık bizimkiler pirli perişan gönüllü alayı aralarına karışınca yüzleri güldü. ertesi gün Gürleyik kayalıkları arasından büngül büngül kaynayan pınarın çayırılığında sıralandık. biriken yiğitler çoban yıldızının ışığında birbirlerini hepten tanıyınca gözleri gülüyor gecenin ayazını yemiş kırağılı otlara çıplak ayaklarını morarta morarta basıyorlardı.

Kuvayı Milliye Hikâyeleri

O sabah Paşa gelecekmış denildiarkasından yalın ayaklılara çarıklık gön dağıtılacaktı deye bir şavır çıktı . sevindik
Biraz sustu ve göğüs geçirdikten sonra :

"Nevresimi haymana harbinden sonra o meydanlarda yıkılmış buldum. oğlumun gözü açık teni ala canlı idi.yüzü koyun gözü çiğdemlekin rengi gibi atmış gülümseyordu. böğür üstü yatmış kolunu başının altına bükmişti. Ah... o kol. gurbette en yakın dost ve en yumuşak yastık, neylesin neyini başı altına yastık eder...göksünden ılık ılık kanı siyiyordu. kokumu aldı sanki baygın gözlerini açtı ve ağlarsak ağlarsak kılıcını gösterdi. özeksiz sesile "Düşmanlarımızı sevindirmeyin kılıcım bileyli, Alim kullansın " deye vasiyet etti

Dedem susmuştu. kırçıl kaşlarının altında gözlerini bir yumup on döküyor elini öperken :

- Torunumun kılıcına bakar olun püskülünden kimse sırma çekmesin Şehit oğlunu öldürdükten sonra düğününde kuşağın dedi ve elini yüzüne çaldıktan sonra beni harman yerine kadar savuşturdu.

TOPRAK BEŞİKLER

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ZE.2244

Yeğitleri tepesindeki yeşil korgan da kader onbaşı isimli bir er eğleşiyordu. bütün esyası beton divarların duldasında dürüdü bir kat yatağı ve küçük çekmecesile lâstik tekerlekler üzerine oturtulmuş suratı boyalı topundan ibaretti.

O, bu eşyalarından ve korganının ihtı havasından hoşnuttu. nöbet tuttuğu zamanlar kara çalılar arasında dolaşır, kuş taşlar, kendine göre bir iş bulur evildenir uyku sırası da geldimi kafayı vurur yatarı.

Tasa çekecek bir derdi yoktu. tevekkel olduğu için iki yanından kader adını almıştı. bu lâfa alışan kader asker usaklarının dil yarenliklerinden gıcıklandı. laf dengine düştümü toplarından, nişancılığından anlatır, korganını "ilk tahtım, altın bahtım" deye överdi.

Bu yerin suyu ve havası köyününkünün tıpkısıydı. Doğu yelleri kıvıra, kıvıra bulutları gezdirir bazan sulu, sulu yayla yağmurları serpelerdi.

Arđı kese havaya sinen toprak kokusu kadere burcu burcu gelirdi. yağmurdan sonra gün çavdumu koruğanın pencerelerinden birine kös gelir Kbemkuşağı'nın - alâim sema küfül küfül esen yelleri derin derin içine çekerat .

Kuvayı Milliye Hikâyeleri

O,zaman memleket gözünün önüne gelir sıcak ekmek kokusu gibi ıslak toprak kokusu burunun direğini sızlatırdı.

Bir sabah demir gürültüleriyle uyandı. Şehitlikleri dolanan yolda Dekovil Bölüğünün döşediği raylar üzerinden ilk olarak bir lokomotif süzülüyordu. tekerleklerden sağıla sesler etrafa uygun çıtırtılarla yayılıyordu. bu seslere bir zaman kulak kabarttı ve lokomotif gözlerinden ırılınca-yakadar baygın baygın baka kaldı. içi **sevinçle** dolmuştu. uyku semesi bir sesle:

- Asker uşağı bu..demiri güldür,güldür yürütüverdiler.

dedi ve kulağının çınıltısını dinledi. Güneş kapusundan salına salına çıkıyor sarı saçlarını yelbir,yelbir yayarak eriyen çığların buğlarıyla yıkayordu.

İçinden :

"Ah..kölesi olduğum" deye söylendi, güneşin böyle çırıl çıplak doğuşunu seyretmeyi pek severdi. kim bilir kime benzetirdi. köyündeykende onu tarlasından soyunmuş gördüğünden gıdakmıştı. **Hayır** kulağım hayır deyen Kader birden irkildi. gözlerinin önü pul, pul oluyor,göz bebekleri fal taşı gibi dönüyor du. dili dişi tutulmuş vaziyette olduğu yerden oynıyamıyordu. arnacındaki görüntüler yaklaştıkça tiril ,tiril titreyordu. az kıt aklı başındaydı beriyi benzeri düşünemeliyor ve içinden: korktuğum başıma geldi,üs kes şehit topçular olmalıdır giyordu. bir gece koğuştayken arkadaşlarından can kulağıle dinlemiş olduğu hikâyeyi şöyle hatırladı.

Kuvayı Milliye Hikâyeler

" En son attıkları güllerden misketler kavurga patlağı gibi sıçrayordu. yiğitler mermi deye taşlara sarılıyor, cephane sandıklarına diril,diril tırma-
lıyorlardı.

Düşman yaklaşmak üzereydi,kederli bir ses duyuldu; bu ses bütün toplardaki kamaların sökülerek saklanmasını bildiriyordu.

Finyeciler,numara erleri koyunun kuzuya karıştığı gibi meleşerek toplardaki kamaları söktülergöz yağlarının islattığı topraklara kuyulayarak:

- Hücüm,Hücuum..

deye haykırıştılar,gözleri geride bıraktıkları toplarında takılan erlerden sıhhiyelerin kollarında gidenler:

- Bizleri yiğitler tepesinden ayırmayın ,yavrularımız babasız büyüdüler,toprak beşiklerimizdeki kara bebeklerimiz bari yetim kalmasınlar... belki cephane gelir .

Ahmet,finye kutularını iyi yokla, işte lokomotifin sesi duyuldu.. gelen telgraflarda da bir vagon cephane yükletildiği haberi varmış.. bekleyin bizi toprak beşiklerimizden ayrı düşürmeyin " deye sayıkla yanları andı bunları düşünürken kaderin yüreği gepir,güpür ediyordu. hikaye uzundu fakat karşısında varlığını görürür gibi olduğu asker karaltıları daha fazla düşünürmeye zaman bıraktırmayordular. olduğu yere omuzdan düşen bir kaput gibi yığılarak sargın bir uykunun tavile gözleri yumuldu. etrafını süsleyen çiğdemlerin sarı

Kuvayı Milliye Hikâyeleri

çiçekleri cin çırası gibi parlıyor, güneş ışıklarıyla yamaçlarda ıpıl, ıpıl dalga dövüyordu.

Ne kadar uyuduğunun farkında olmadan yük altından kurtulmuş gibi soluyarak uyandı. kuşluk vakti olmuştu. uzaklardan borazan sesleri işitiliyor, piyadelerin talimden döndükleri görülüyordu. Kader öğle karavanasına indiğinde başına gelenleri koğuşlakilere:

- size yalan gelir belki.Ş
deye söze başlayarak şöyle anlattı:
Yeğitler tepesindeki topçuların hikâyesini hatırlarsınız ,ben bu sabah o arslan yavrularını gözlerimle yeniden gördüm. hala^ vatan sevgisile ruhları güvüldeniyor .

Kader daha fazla konuşamadı lâf verirken benzi kül gibi geçiyordu. iki yanındakilere:

- M Can evim yolunuyor ,sözlerimi kısa keseceğim,nerede bırakmıştım.. evet Şehitlerimizi gördüm, onlar yaşıyor,asil ruhları ıkırcık karanlığında korganı bastılar ayrılırken her biri:

" Bu toprak için akan kanlarımız helal olsun ,gün gelirde sizlerde vazife düşerse emeklerinizi yürekten helâl eyleyin diyorlardı. "

Hadımköy-944

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ZE.2244

G Ü L T A S I

Çekirdek yağlarıyla ısılatılmış kâğıtlı pencerenin önünde dikili yan ağaçlarının arasında ıstar dokuyorlardı.

Bacısı yanında imeci oturuyor görüncesi de evin işini çevirerek kenar suyu örneğine bakıyorlardı.

Asiye halanın kızları deye anılan bu kadınlar oldu oluşu böyleydi. Güz geldi mi ellerinde çatal ağızlı çapalarla bağ karıklarından boya pürleri sökerler su arklarının kenarlarından yaprız otlarını kucak kucak evlerine taşırlardı.

Bir rengin yedi çeşidini otlardan bulmuşlardı. kapu eşik komşularına bile ip boyadıkları gün seslenmezler kimil kimil boya kazanlarına gelip basarârdı. marifetlerine akıl erdiren kit bulunurdu. koca şehirde halıcılar asiye halanın dok kuntusu dediler mi bir birlerini kiskanır tellalın sesini çıkartmadan liraları avcuna kıştırırlardı.

Güzelin alıcısı bol olur diyen asiye halanın sesi eskisi gibi pazarlarda duyulmayordu. günü gününden kötü geliyordu. gözleri de kalmıştı.

Kuvayı Milliye Hikâyeleri

Kızlarıda kendisi gibi hünerli idiler gün çavalıdan beri sokak kapusunun zembereği şıkırdamamıştı. ahır sekisinde kurulu tezgâhlarına çezdikleri iplere ha bire ilme döşeyorlardı.

Kırkım makaslarının ciciklerini mahalle çilingirlerinde sıkıştırıyorlar taraklarına demir halkalar taktırarak odanın içini zingir zingir inletiyorlardı Asiye hala sağ olsaydı tasa çekmezlerdi oğlu da ne zamandır askerdeydi. bir kaç dönümlük bahçenin önünde sokaktan yanı evleri öyle bir eskilik göstermiyordu. damın üzerini yıldan yıla Höyükten getirttikleri çorakla örterler göğün yüzü esip kararmaya başladımı çörtleşen başlarını bekidirlerdi.

Kızlardan birisi Halime diye anılırdı. gelin ablasının dizi dibinde yetip büyümüşü. yumuşundan hiç geri durmazdı. kendi cehizlik işlerininide ihmal etmezlerdi.

Her gün keşikle evin içini silip supürerek kalaylı tasa çevirirler er sabah ocağın külünü alırlar, südü uyuştururlar mahallede herkesten önce ineklerini sığıra sürerlerdi.

Carılıkları ile bir aleme kendilerini sevdirmişlerdi. Öyün vakti geldimi Halime nin :

- Yengeee. Pilâv suyunu çekiyor ..

diye sesi duyulurdu. o zaman hep birden herkes elindeki işini bırakır ayacağına şahbaz birisi kıvracık bahçeye iner kızarmış domateslerden ,kara burcu üzümlelerinden tabağını höyüklemesiye doldurur avludaki kuyunun buz gibi suyunda çırpa çırpa yıkayarak sıdala sıdala üzümlele sofralarını

Kuvayı Milliye Hikâyeleri

süslerlerdi. Büyükçe bir tabaktan buğulana buğulana çiçekdağı yağlarının kokusu odaya siner yufka ekmekleri arasına aldıkları gıcak bulguru üfleye üfleye yerlerdi . karnını er doyuran kalkar sona kalan da sofra- rayı kaldırırdı.

Gelinin çocuğu beşiğinde debelendi anası oturduğu yerden boştan yanı ayağını uzatarak her zamanki yerine taktı zaten bu harekete alışkın olan kadın bir kararlemeye beşiğini sallıyor bir yandan da Gül Tasını dokuyordu. bu yeni eser kendi ruhunun özünden doğmaydı. her gün kücü ağacının üzerinde büyükçe bir fotoğraf yeri değiştirilmeden bulundurulurdu. bu yakışıklı bir erkeğin resmi olduğu ve üzerinde denkli denkli çizilmiş karelerin bulunduğu ta geriden farkediliyor iş tezgâhta sarıllı olduğu için dokuntu iyice seçilemiyordu.

Bütün bir ay onları halı başında görenler :

- Gızz.geliin.. ilme çalan ellerin ocumuyormu ?..

diye sesleniyorlar ve konuya komşuya çıkın bacım anam diyerek takılıyorlar ardı sırada mahallenin diline düşen yeni haber lerü salıklayordı.

Söylendiğine göre kavğa manya edilmiş düşman İzmir'e aşağı kovulmuştu. fakat asiye halanın oğlu çıkipta gelmemiştir.

Askere gidelidenberi "Anam ben - Afyon ovasında cenk ediyom " diye bir defacık haberi gelmişti. lâkin asiye halanın bu mektubu gözleri görmedi.

Ahır sekisinin ocağı başında bir

Kuvayı Milliye Nikâhleri

akşam el dibeginde kahve döverken : " acep Necedime kavuşacakmıyım" diye sağlığından küşümlenmişti. o vakit gelini :

• Ana ~~sıkış~~ dar vakit karalı kurallı söyleme diye susturmuş ve keyfini getirecek yarenliklerde bulunmuşsa da Asiye hala "Bir ayağım köre girdi gayri düzelemem" demekten kendini alamamıştı. korktuğu gibi çıktı bir gelinle iki kızını ıstar dibinde bıraktı. geride kalan tazelerin çalışmaktan gayri tutunacak dalları yoktu.

Şimdi üç gönülde Necedet için yanıyor onun cenk urbası ile çıkıp gelmesi bekleniyordu. günler geçtikçe gelinin derdi artıyor içten içe erip akıyordu. akılların dan çıkmayan necededin hayalı gözlerinde dönüyor onun son mektubunda çıkan fotoğrafı şimdi en taze renklerle gül Tasına siniyordu

Bir öğle üstü :

- Gelin abaaa.. diye sokak kabusu vuruldu. karışık saçlı bir oğlan çocuğu kalçalrını boşlayan şalvarını göbeğine yukarı çekerek :

- Gelin aba mücde mücde

diye mabeyine daldı. evin içi birden civıldadı kızlar oğlanın başına üvmeştiler birisi:

- Ülen söyle diyom. ne istiyorsan vereceğim, haydı ağam söyle .

diye sıkıştırıyorlardı. yaramaz çocuk kızları epey zırcıttı. sonunda :

- Gültasını gösterirseniz dedi. görünce bu dileği hemen yerine getirmek istedi fakat gelin razı olmadı . Halime:

- Yengem yengem oğlan çocuğudur ne bilecek gösterelim diye yalvardı ve kıvracak ahır sekisine girdiler içeri aydınlıktı karşı tarafta al donlu bir tay kütür

Kuvayı Milliye Hikâyeleri

yemini yiyordu. hızla içeri giren kızların halinden ürkmüş gibi silkindi ve başını pencereye doğru çevirerek burnunu fışılattı.

Halime İstarın küçüsünü boşandırdı gelinde Gültası adını koyduğu sevgilisinin suretini taşıyan halısını yavaş yavaş taban mazısından sağıyordu. nakışlara aylan aylan bakan çocuk çılğın bir sesle:

• Vilfii necdet emminin suretini haliya çıkarmışlar

deye bağırdı bir elini göbeğinin üstünde tutan oğlan Gültasına dike dike bakıyordu . çok geçmedi şalvarının cebinden bir zarf çıkardı ve sevinen bacılara :

• Gelinde Minneşgilde okutalım diye sokağa fırladı.

Şehir çiçekleri açıyordu. bahçeli evin toprak damı yine çoraksız kışı geçir-meyordu. dul kalan gelin çiğdemlere sinen bir güzellik vurunuyor gültasını gözünün önünden ırmıyordu. Necdedini toprak bağına basmıştı oda babasız büyüyen oğlunu bu topraklar için sevip beleyor her sabah kuşlar avludaki ayva ağacının dallarında civıldaşırken beşiğinin dibinde :

"Gül koydum, Gül tasına "
diye ağlıyordu.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ZE.2244